

Boegbeelden groene sector

Branchevereniging VHG verzamelt 'boegbeelden': mensen die een bijzondere betekenis hebben (gehad) voor de groene sector. Door hun beroep, ervaring, expertise, visie of speciale activiteiten leveren ze een belangrijke bijdrage aan de waarde van groen in onze maatschappij. Door deze mensen te portretteren in VHG Magazine, kan de branche kennis nemen van hun inzichten en ideeën. We hopen dat deze verhalen inspireren om concreet invulling te geven aan het thema 'groen maakt gelukkig'. In dit nummer een gesprek met erfgoedhovenier Kees Beelaerts van Blokland: "Hoveniers moeten de grote groepen vrijwilligers in het groen niet als bedreiging zien."

Erfgoedhovenier Kees Beelaerts van Blokland: "We willen toch allemaal meer leren?"

Kees is een groenman in hart en nieren. De liefde voor planten heeft hij van zijn moeder, die het weer van haar moeder had. Op buitenplaats Vreedenhorst in het kleine plaatsje Vreeland aan de Vecht, kan hij zijn hart ophalen. Het is de plek waar hij is geboren en getogen. En waar hij nu alweer jaren woont en werkt. Eerst als hovenier, later erfgoedhovenier en tegenwoordig voornamelijk als docent.

Tekst: Annemieke Bos
Foto's: Studio Pothoff

"In 1956, toen mijn ouders het huis kochten, was de oppervlakte van de buitenplaats iets meer dan een hectare. In 2001 hebben mijn partner en ik het kunnen uitbreiden met zeven hectare, voornamelijk weiland en een boomgaard. Voor een deel heeft dit ooit bij het oorspronkelijke landgoed behoord."

Tuinbaas

Hoe ga je als groenliefhebber en eigenaar van een buitenplaats om met dit monumentale groen? Dat is een vraag waarmee Kees zich actief bezighoudt. "Ik heb lange tijd een hoveniersbedrijf gehad, geleidelijk ben ik me toe gaan leggen op historisch groen. Dit specialisme staat behoorlijk onder druk. Van oudsher hebben eigenaren van buitenplaatsen, landgoederen en kastelen een tuinbaas in dienst die dagelijks bezig is met het onderhoud. Voor deze groep professionals heb ik samen met anderen het Gilde van Tuinbazen opgericht, met de gedachte om kennis uit te wisselen en het vakmanschap op het hoogste niveau te houden. Daartoe hebben we onder andere een opleiding ontwikkeld waarin geschiedenis aan bod komt en typische elementen zoals het stinzenplantengazon en het onderhoud van lanen."

Erfgoedhoveniers

Na een club voor tuinbazen volgde de oprichting van de Vereniging van Erfgoedhoveniers. Deze is bedoeld voor hoveniersbedrijven met groen erfgoed als specialisatie. "Een van de speerpunten van de vereniging is het ontwikkelen van een erkenningsregeling zodat je je als erfgoedhovenier kunt onderscheiden van andere hoveniers. Je wordt dan onder andere beoordeeld op je kennis en expertise op het gebied van (fruit)bomen, waterpartijen en gazons. Het heeft even geduurd voordat de regeling van de grond kwam, maar vorige maand is het officieel geworden. Nu hebben we eindelijk iets waar we op door kunnen bouwen. In de regeling hebben we bijvoorbeeld opgenomen dat een erfgoedhovenier aan permanente kennisontwikkeling doet. De vraag is echter: waar kun je dan terecht?"

Opleidingsaanbod bundelen

Kees geeft inmiddels een aantal jaren les aan groene professionals en ziet hoe versnipperd het opleidingsaanbod is. "Er zijn wel wat goede opleidingen en cursussen, maar er zit geen lijn in. Er wordt ook weinig

Mijn groenplek

"Ik heb eigenlijk niet één favoriete groenplek. Het is overall fijn in de natuur. Hoe ik dat beleef hangt vooral van mijn stemming af. Als ik me lekker voel, ben ik meer in de openheid en geniet ik van de weidse polder achter het huis. Op mindere momenten zoek ik meer de beslotenheid in het groen. Vooral de menselijke inbreng in de natuur spreekt mij aan. Dat is ook wat dit soort buitenplaatsen kenmerkt. Het is een huis met een interieur, met mensen, een tuin en een park. Dat moet je als eenheid bekijken, niet in fragmenten."

"Zorg dat je zó goed bent dat er geen vrijwilliger tegenop kan."

gepraat over opleidingsbehoeften. Dat vind ik best vreemd. Of je nu vakman bent, of vrijwilliger in het groen, uiteindelijk hebben we toch allemaal de behoefte om iets te leren? Ik zit nu veertig jaar in het vak en er zijn nog steeds dingen waarvan ik denk 'verdorje daar weet ik niet genoeg van.' Het zou helpen als we alle goede

Over Kees Beelaerts van Blokland

Kees Beelaerts van Blokland (1958) werd geboren op buitenplaats Vreedenhorst in Vreeland, Utrecht en groeide er op. Van zijn hobby wist hij zijn werk te maken. Na de hoveniersopleiding begon hij met zijn toenmalige partner een eigen bedrijf: Groenpartners. Dit bedrijf is een van de hoveniersbedrijven met het predicaat 'Tophovenier'. Kees is medeoprichter van het Gilde van Tuinbazen en de Vereniging van Erfgoedhoveniers. Sinds enige jaren legt hij zich toe op opleiding en scholing van groenprofessionals en vrijwilligers die in historische tuinen werken.

- > opleidingen en cursussen op één website bundelen. Laten we daar nou 'ns mee beginnen. En dat dan op een goede manier communiceren. Dat is mijn missie."

Veelzijdig vak

Opleiden is de sleutel tot een bloeiende bedrijfstak, daar is Kees van overtuigd. "Er is geen vak zo uitgebreid als het hoveniersvak: alles wat een boer, een boomkundige, een timmerman, een electricien moet weten, dat moet een hovenier weten. Er zijn dus slimme mensen nodig. Dat is ook de uitdaging. Een hele leuke trouwens. Waarom gaan al die intelligente mensen toch een andere kant op? We verkopen ons vak niet goed en honoreren het niet goed. 'Als je niks kan, ga je het groen toch in', die instelling heerst. Het Hendrik Jan de tuinman-imago hebben we nog steeds. Tuinprogramma's op tv zijn vooral commercieel, die stralen weinig liefde voor natuur en duurzaamheid uit. Kortom: we zitten in een nogal neerwaartse spiraal. Het enige wat je daar tegenover kunt zetten is onderwijs. Laten we diegenen die ervoor open staan dingen leren die uitdagend en leuk zijn. Waar je verder mee komt in je vak. Het oude ambacht op een moderne manier weer inhoud geven. Daar zou ik graag aan bijdragen."

Vrijwilligers opleiden

Het scholen van vrijwilligers die actief zijn in historische tuinen heeft zijn bijzondere aandacht. "Er zijn duizenden vrijwilligers

werkzaam op buitenplaatsen en landgoederen. Vaak met veel passie, maar niet altijd met evenveel vaardigheid en kennis. Merkwaardig is dat we eigenlijk niets aan kennisontwikkeling doen voor die mensen. Raar toch, dat bij monumentale gebouwen iedere spijker tegen het licht wordt gehouden, terwijl we in het monumentale groen bossen vrijwilligers loslaten. Als je geluk hebt weten ze wat, maar als je pech hebt brengen ze schade aan." Hoe gaan we deze groep professionaliseren? Het beroepsonderwijs zit in een spagaat, maar in het cursusonderwijs kunnen we het toch goed regelen? Laten we gewoon beginnen en optimistisch blijven. Geldproblemen zijn niet zo interessant, geld is er wel bij fondsen en instellingen. Je moet het weten te vinden en de instanties overtuigen met een goed verhaal. Ik ben nu 57 jaar en wil kijken of ik het onderwijs aan vrijwilligers samen met anderen kan optuigen."

Eye-opener

"Onderwijs aan mensen die in het vak zitten is vooral bewustwording en inzicht vergroten. Niet vertellen wát je moet doen, maar waarom. Waarom vertellen we niet dat een eindknop een hormoon produceert dat de onderliggende knoppen remt? Die knop knip je eruit dan wordt de haag mooi vol. Vertel gewoon hoe het werkt. Het hele verhaal. Met de cursisten kijk ik naar de geschiedenis, het groeiverloop van een boom of struik. Het is soms een eye-opener voor ze. Als je weet hoe het werkt, ga je

op een andere manier kijken en werken. Wat wil je met die struik en hoe bereik je dat? Dan ga je actief, toekomstgericht snoeien. Met betere resultaten. Daar gaat het om."

Competitie

Hoveniers moeten de grote groepen vrijwilligers in het groen niet als een bedreiging zien, vindt Kees. "Die kun je niet meer wegdenken bij kastelen en landgoederen. Wees blij dat ze er zijn. Je kunt toch als bedrijf naast iemand werken die het vrijwillig doet? De opdrachtgever bepaalt wie het werk krijgt. Daar kun je boos over worden, maar zorg dat je zó goed bent dat er geen vrijwilliger tegenop kan. Je kennis wordt je grootste troef. Die competitie moeten we krijgen, niet die op uurloon. Als we dat voor elkaar kunnen krijgen, kunnen we zúlke leuke dingen doen. Mijn boodschap aan hoveniers is dan ook: blijf of word heel nieuwsgierig. Kijk om je heen. Vraag en leer. Hoe zitten dingen in elkaar en waarom? Als je dat doet ben je met je vak bezig. Dan kom je verder." ■